

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Лютий 2024 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 53
Департамент статистики та звітності

Головне

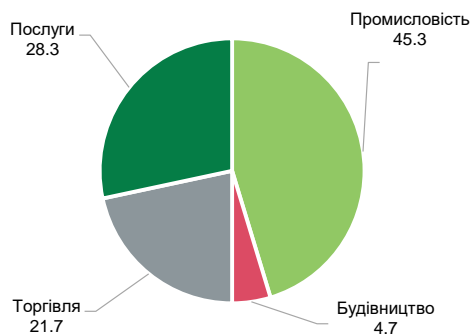
Бізнес послабив негативні оцінки своєї економічної діяльності в найближчій перспективі. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у лютому становив 47.5 (у січні – 41.0).

- Продовжують стримувати економічну активність підприємств та негативно впливають на їхні очікування високі безпекові ризики, затримка з надходженням зовнішнього фінансування, логістичні проблеми через блокування західного кордону, слабкий інвестиційний попит, значний дефіцит кваліфікованих кадрів, а також сезонне послаблення економічної діяльності на початку року.
- Водночас, завдяки зниженню інфляційного тиску, збереженню стійкості валютного ринку та сталому споживчому попиту підприємства торгівлі позитивно оцінили свою ділову активність: очікується збільшення товарообороту та обсягів закупівлі товарів для продажу. Крім цього, промислові підприємства прогнозували зростання обсягів виготовленої продукції.
- Респонденти промисловості, будівництва та сфери послуг суттєво пом'якшили, але зберегли негативні очікування щодо обсягів нових замовлень на продукцію, у тому числі експортних, запасів сировини та матеріалів, обсягів будівництва/наданих послуг та нових замовлень.
- Підприємства промисловості та сфери послуг очікують уповільнення темпів зростання як закупівельних цін, так і цін/тарифів на власну продукцію/послуги.
- Оцінки щодо зайнятості залишаються стриманими. Підприємства торгівлі очікують на незначне збільшення чисельності працівників, решта опитаних секторів прогнозують нижчі темпи скорочення персоналу, найскладніша ситуація – у будівництві.

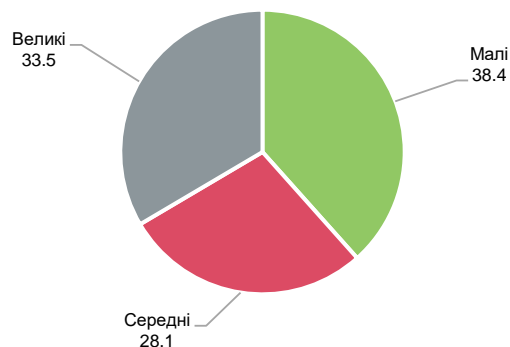
НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

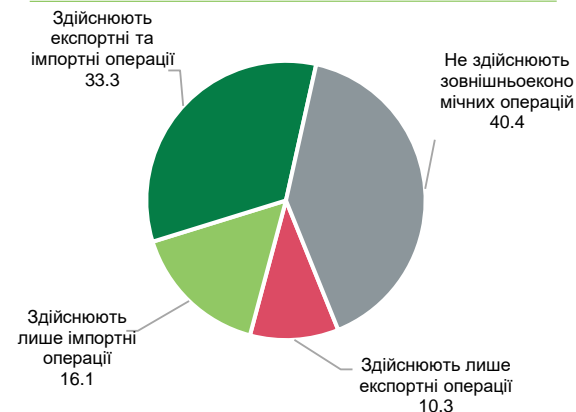
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

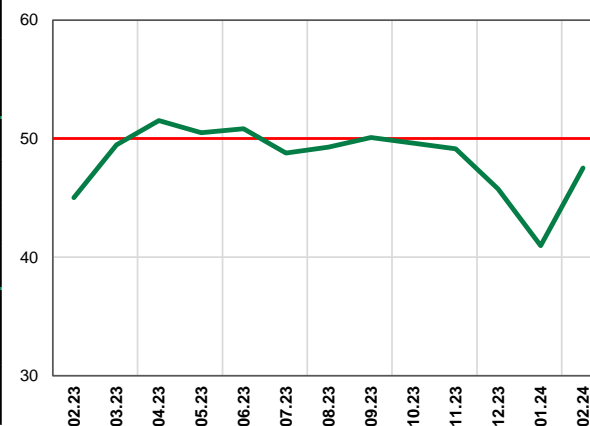
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 05 – 22 лютого 2024 року
- Опитано всього: 448 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у лютому порівняно з січнем

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІОДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Січень 2024	Лютий 2024	Зміна м/м
Промисловість	35.2	43.7	48.3	4.5
Будівництво	2.8	31.9	43.7	11.8
Торгівля	26.0	38.9	50.1	11.2
Послуги	36.0	40.4	45.3	4.8
Загалом	100.0	ІОДА (в цілому по Україні)		
		41.0	47.5	6.6

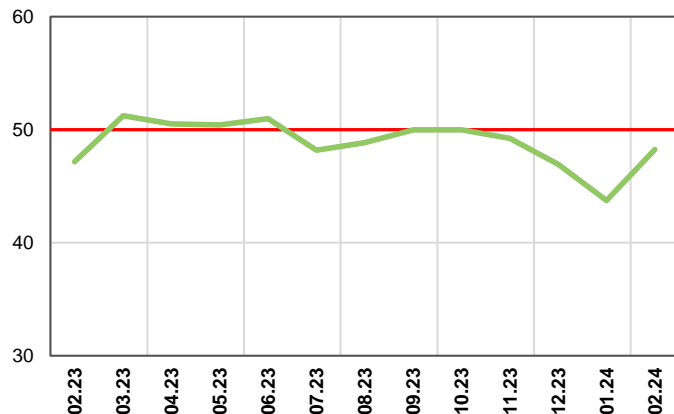
Індекс очікування ділової активності

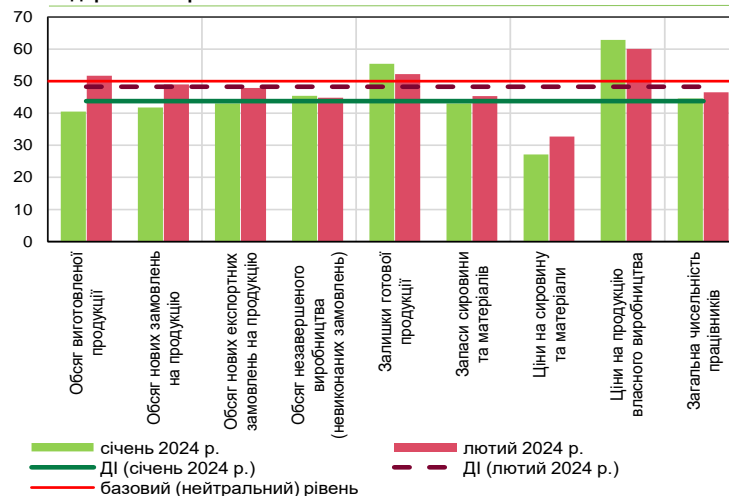
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

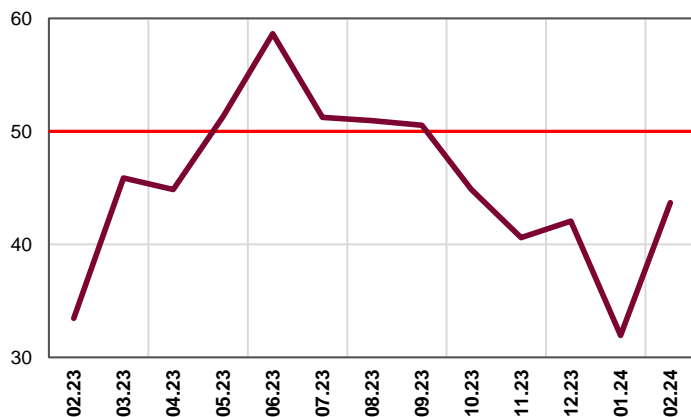
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників економічного стану підприємств промисловості

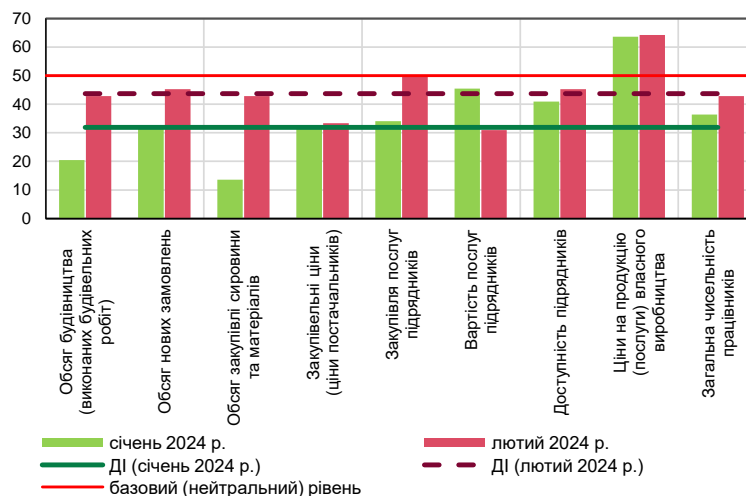
- Високі безпекові ризики, логістичні проблеми через блокування західного кордону зумовили **збереження песимістичних очікувань підприємств промисловості** у лютому, однак **негативні оцінки пом'якшилися: ДІ сектору становив 48.3** (у січні – 43.7).
- На відміну від попереднього місяця, респонденти очікували **зростання обсягів виготовленої продукції: ДІ – 51.7** (у січні – 40.5). Водночас **пом'якшилися негативні очікування щодо обсягів нових замовлень на продукцію, у тому числі експортних: ДІ – 49.0 та 47.9 відповідно** (у січні – 41.8 та 43.1 відповідно).
- Збереглися прогнози щодо **зменшення обсягів незавершеного виробництва, а також запасів сировини та матеріалів: ДІ – 44.8 та 45.3 відповідно** (у січні – 45.4 та 43.1 відповідно).
- Послабилися негативні оцінки щодо залишків готової продукції: ДІ – 52.2 (у січні – 55.4).
- На тлі послаблення очікувань стосовно **зростання цін на сировину та матеріали, пом'якшились очікування щодо підвищення цін на продукцію власного виробництва: ДІ – 32.8 та 60.1 відповідно** (у січні – 27.2 та 62.8 відповідно).
- Збереглися песимістичні оцінки щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 46.6 (у січні – 44.6).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

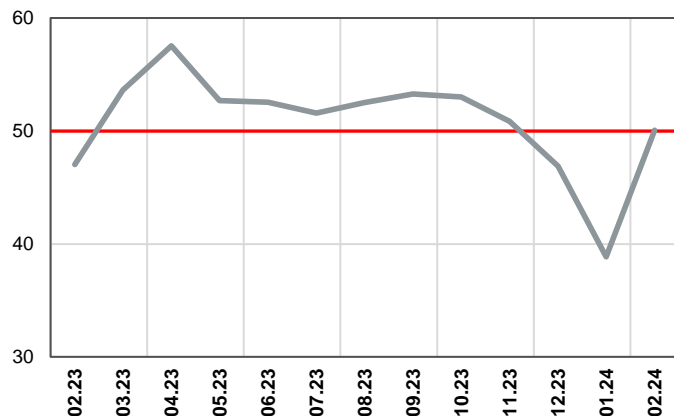
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників економічного стану підприємств будівництва

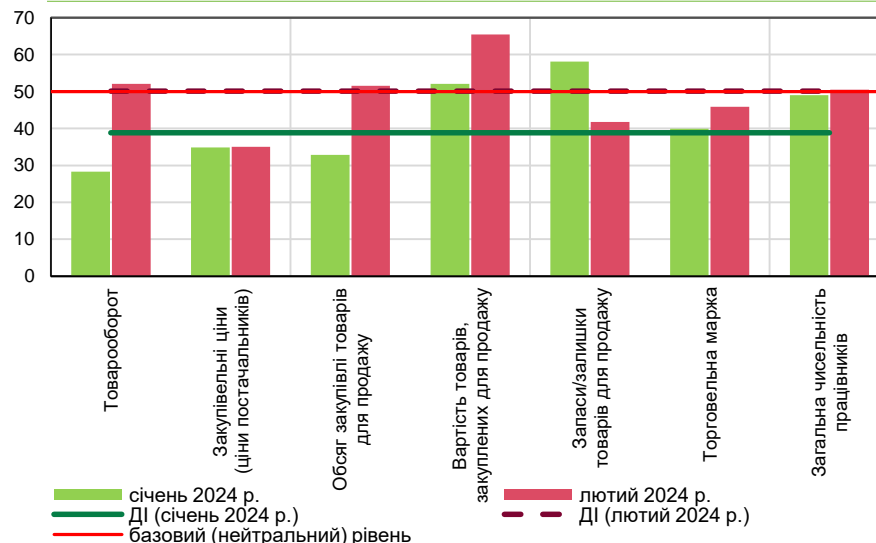
- Зважаючи на сезонне послаблення економічної активності, слабкий інвестиційний попит та значний дефіцит кваліфікованих кадрів, респонденти сектору будівництва **п'ятий місяць поспіль найпесимістичніше** серед інших секторів економіки **оцінили свою діяльність**, однак у лютому оцінки суттєво пом'якшилися: ДІ підвищився до 43.7 (у січні – 31.9).
- Респонденти значно послабили негативні оцінки щодо обсягів будівництва, обсягів нових замовлень, а також обсягів закупівлі сировини та матеріалів: ДІ показників підвищилися до 42.9, 45.2 та 42.9 відповідно (у січні – 20.5, 31.8 та 13.6 відповідно).
- На тлі очікувань значного прискорення темпів росту вартості послуг підрядників, будівельні підприємства не прогнозували змін обсягів закупівлі їхніх послуг: ДІ – 31.0 і 50.0 відповідно (у січні – 45.5 та 34.1 відповідно). Пом'якшилися песимістичні оцінки щодо доступності підрядників: ДІ – 45.2 (у січні – 40.9).
- Будівельники незначно послабили свої очікування щодо зростання закупівельних цін, натомість зберегли високі оцінки щодо здорожчання продукції (послуг) власного виробництва: ДІ – 33.3 і 64.3 відповідно (у січні – 31.8 і 63.6 відповідно).
- У секторі прогнозується подаліше скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 42.9 (у січні – 36.4).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

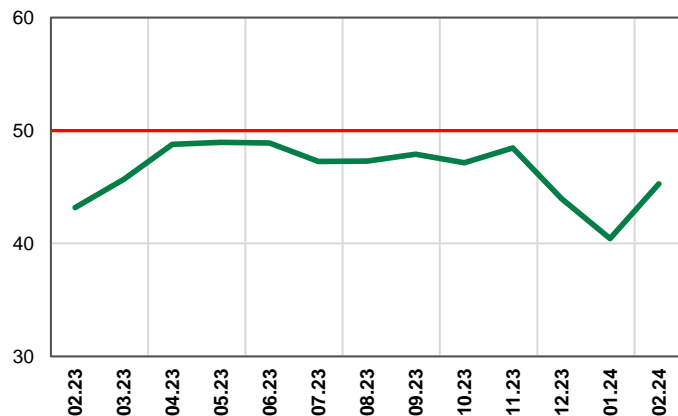
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників підприємств торгівлі

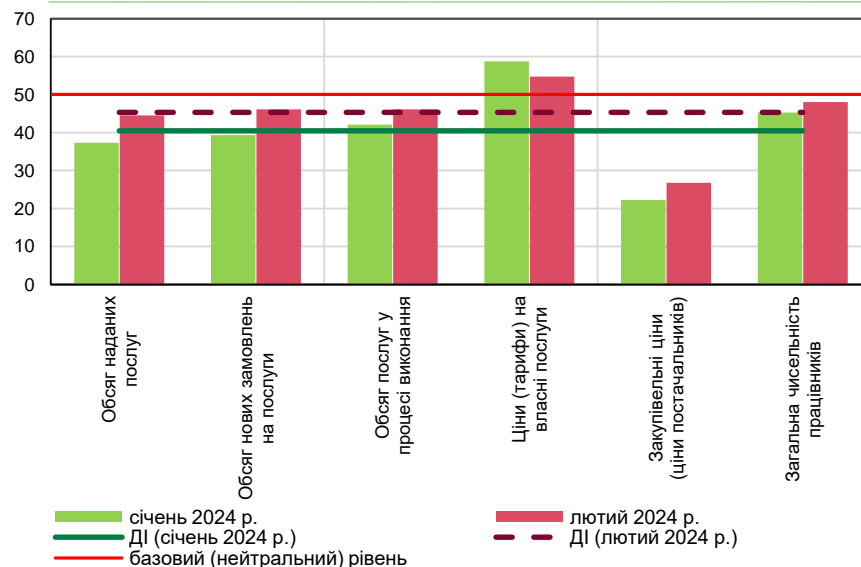
- Підприємства торгівлі єдині серед інших секторів позитивно оцінили свою ділову активність завдяки зниженню інфляційного тиску, збереженню стійкості валютного ринку та сталому споживчому попиту. ДІ сектору у лютому зріс до 50.1 (у січні – 38.9).
- На відміну від двох попередніх місяців, очікувалося збільшення обсягів товарообороту та обсягів закупівлі товарів для продажу: ДІ – 52.1 та 51.5 відповідно (у січні – 28.3 та 32.8 відповідно). Також поліпшились оцінки щодо запасів/залишків товарів для продажу: ДІ – 41.8 (у січні – 58.1).
- Підприємства торгівлі прогнозували збереження темпів здорожчання закупівельних цін: ДІ – 35.1 (у січні – 34.8). Водночас, унаслідок збільшення витрат на логістику через блокування західного кордону, очікувалося суттєве збільшення вартості товарів, закуплених для продажу: ДІ – 65.5 (у січні – 52.0).
- Респонденти послабили свої оцінки щодо зменшення торговельної маржі: ДІ – 45.9 (у січні – 39.9).
- На відміну від попереднього місяця, підприємства торгівлі, єдині серед інших ВЕД, позитивно налаштовані щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 50.5 (у січні – 49.0).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг пом'якшили, проте **зберегли негативні оцінки щодо своїх економічних перспектив**, зважаючи на посилення безпекових ризиків, збільшення витрат на логістику та слабкий попит: **ДІ становив 45.3** (у січні – 40.4).
- Респонденти пом'якшили свої негативні оцінки щодо обсягів наданих послуг, обсягів нових замовлень, а також обсягів послуг у процесі виконання: ДІ – 44.5, 46.1 та 46.1 відповідно (у січні – 37.3, 39.3 та 42.1 відповідно).
- Респонденти прогнозують уповільнення темпів зростання як закупівельних цін, так і тарифів на власні послуги: ДІ – 26.8 і 54.7 відповідно (у січні – 22.2 і 58.7 відповідно).
- Пом'якшилися песимістичні оцінки щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 48.0 (у січні – 45.2).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у лютому 2024 року

% відповідей

Показник	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	26	51	23
Обсяг нових замовлень на продукцію	21	57	23
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	17	62	21
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	9	72	19
Залишки готової продукції	19	58	23
Запаси сировини та матеріалів	17	56	27
Ціни на сировину та матеріали	37	60	3
Ціни на продукцію власного виробництва	23	74	3
Загальна чисельність працівників	8	77	15

Дані опитування підприємств будівництва у лютому 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	14	57	29
Обсяг нових замовлень	14	62	24
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	14	57	29
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	33	67	0
Закупівля послуг підрядників	14	71	14
Вартість послуг підрядників*	43	52	5
Доступність підрядників	0	90	10
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	29	71	0
Загальна чисельність працівників	5	76	19

Дані опитування підприємств торгівлі у лютому 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	29	46	25
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	33	64	3
Обсяг закупівлі товарів для продажу	25	54	22
Вартість товарів, закуплених для продажу	38	55	7
Запаси / залишки товарів для продажу*	30	57	13
Торговельна маржа	9	73	18
Загальна чисельність працівників	6	89	5

Дані опитування підприємств сфери послуг у лютому 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	17	54	28
Обсяг нових замовлень на послуги	17	59	24
Обсяг послуг у процесі виконання	16	61	24
Ціни (тарифи) на власні послуги	15	80	6
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	48	50	2
Загальна чисельність працівників	9	79	13

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ІЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [X](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)